

بخش بیت و ششم

انگلیسی‌ها برای مبارزه با ۱۱ واحد مستقر در بندر شاهپور (پنج کشتی آلمانی و سه کشتی ایتالیایی و ناوهای شهباز و سیمغ و حوض شناور)، ۱۶ [فروند] ناو مجهز انگلیسی و استرالیایی را وارد میدان کرده بودند. طبق رسوم و قوانین دریایی در چنین مواقعی که خطر برای کشتنی قطعی است فرمانده کشتنی برای اینکه کشتی به دست دشمن نیفتد آن را منفجر می‌نماید و از بین می‌برد. انگلیسی‌ها با پورش‌های ناگهانی موفق شدند سه کشتی آلمانی را سالم بگیرند؛ ولی دو کشتنی دیگر آلمانی و سه کشتنی ایتالیایی به دست کارکنان منفجر شدند و ما که مواد منفجره برای انهدام ناوها نداشتیم تصمیم گرفتیم با استفاده از بنزین ناوها را منفجر کنیم؛ ولی ناگهان خود را در محاصره سربازان انگلیسی دیدیم و از آنجایی که ناوهای ما برای تعمیر سالانه به تعمیرگاه‌هایشان [=تعمیرگاه‌های انگلیسی‌ها] رفته بودند، در این رو [انگلیسی‌ها] از همه سوراخ و سنبه‌های آن‌ها خبر داشتند. به‌طوری‌که بلافاصله پس از تصرف کشتنی نقاط حساس آن را اشغال کردند. ما را به‌عنوان اسیر جنگی دستگیر کردند.

ناو شهباز به سبب آسیبیی که به پروانه و سایر قسمت‌های آن وارد شد به‌طور کلی خراب گردید؛ اما ناو سیمغ و حوض شناور که در کرانه این بندر لنگر انداخته بود و کشتنی‌های پناهنده آلمانی و ایتالیایی، به تصرف نیروهای انگلیسی درآمدند. نیروهای انگلیسی بعد از تصرف ناوها، برای تصرف تاسیسات بندری، خود را آماده کردند. این تاسیسات که تحت فرماندهی ناخدا یکم عبدالله ظلی بود، بدون مقاومت در برابر نیروهای انگلیسی تسلیم و در نتیجه تمام بندر شاهپور به تصرف نیروهای انگلیسی درآمد. افراد پادگان نیروی دریایی بندر شاهپور ۱۴۰ نفر بودند که عده زیادی از آن‌ها شهید و بقیه اسیر شدند.

در بندر شاهپور که در شب‌های قبل از سوم شهریور چراغ‌های بندر خاموش می‌شد، در شب حمله، چراغ‌ها تا صبح روشن بود. روشن بودن این چراغ‌ها به سیزده فروند ناوهای جنگی انگلیسی، استرالیایی و هندی امکان داد تا راه خود را در تاریکی شب تشخیص داده و به آسانی وارد لنگرگاه بندر شاهپور شوند و خود را به هشت فروند کشتی تجارتی آلمانی و ایتالیانی که به ایران پناهنده شده بودند و دو فروند ناو جنگی ایرانی که مأمور حفاظت بندرگاه شاپور [شاهپور] و کشتی‌های تجارتی بودند، برسانند و همه آن‌ها را خلع سلاح کنند. در آن زمان، ورود به لنگرگاه بندر شاهپور در تاریکی شب بدون برخورداری از نور چراغ برای هدایت کشتنی‌ها غیر عملی بود. روشن نگه‌داشتن چراغ‌های بندر شاهپور کار عوامل انگلیس ها بود...» (مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، ۱۳۹۱).

خاطرهٔ ناوروان فرج‌الله رسایی، از عزت نفس کارکنان نیروی دریایی

ازجمله نکات ارزشمند بررسی تاریخ نیروی دریایی ایران مواجهه با افسران درجه‌داران و سربازانی است که در نهایت عزت نفس در هنگام نبرد مقاومت کردند و پس از پایان نبرد نیز در برابر تطمیع دشمن تسلیم نشدند.

انگلیسی‌ها وقتی ناو شهباز را تصرف کردند، برای اینکه کارکنان ناو را مجبور به راه‌اندازی آن برای بردن به بصره و سپس هندوستان بنمایند، آن‌ها را تحت آزار و شکنجه قرار می‌دهند. رسایی در این خصوص نوشته است:

«برای اینکه دستگاه‌های بی‌سیم ناو را به کار بیندازند، اسلحه‌ای را بر روی شقیقهٔ ناویان انصاری افسر مخابرات ناو گذاشته و می‌خواستند با تهدید او را وادار به عمل نمایند؛ ولی این افسر با کمال رشادت گفت: من به‌هیچ وجه زیر بار نخواهم رفت و به میهن خود خیانت نخواهم کرد. جالب اینکه همین افسر که اعتقادات شدید مذهبی داشت، پس از شهریور بیست به علت بدی وضع مالی، حتی پول خرید قند و جای برای افطار روزه خود نداشت؛ ولی نه‌فقط در مقابل تهدید تسلیم نشد، حتی در مقابل تطمیع که به او گفتند اگر برای ما کار کنید، علاوه بر مزایای زیادی که خواهید داشت، آینده خوبی نیز در انتظار شماست، حاضر به همکاری نشد و اصالت، ایمان و اعتقاد خود را عملاً نشان داد» (بی‌با، ۱۳۹۷).

ادامه دارد...

سرتیگر گروه دانش دریا-سهیل مرتضوی- پژوهشگران با استفاده از فناوری نانو، روش‌های مؤثر و ایمن برای پاکسازی نشت نفت در مناطق ساحلی ارائه می‌دهند. این فناوری جدید می‌تواند پاکسازی را در مقایسه با روش‌های فعلی به‌طور قابل توجهی بهبود بخشد. به گفته محققان، مواد به‌کاررفته در این دستاورد دارای خواصی هستند که امکان جدا کردن نفت و مواد روغنی از اقیانوس‌ها را به بهترین شکل فراهم می‌کند.

به گزارش روزنامه دریایی اقتصاد سرآمد، پاکسازی پس از نشت گسترده نفت، فرآیندی زمان‌بر و پرهزینه است که خسارات قابل توجهی به اکوسیستم مناطق ساحلی وارد می‌کند. این مسئله به‌ویژه در مناطق پرتردد جهان که به دلیل افزایش ترافیک دریایی در معرض خطر بیشتری قرار دارند، حائز اهمیت است. روش‌های فعلی مقابله با نشت نفت، حتی در مناطق پرجمعیت، با محدودیت‌های جدی مواجه هستند. این محدودیت‌ها شامل ظرفیت پایین جذب نفت، سمیت بالقوه برای موجودات دریایی و فرآیند کند پاکسازی می‌شود. با این حال، پیشرفت‌های اخیر در حوزه فناوری نانو ممکن است راه‌حل‌هایی ارائه دهد که مؤثرتر، ایمن‌تر و بسیار سریع‌تر از روش‌های کنونی عمل کنند.

براساس نتیجه کار تیمی از پژوهشگران به رهبری دانشگاه کنکوردیا، نانومواد می‌تواند راهکار مناسبی برای حل این مشکل باشد. هونیفانگ بی، نویسنده اصلی مقاله مربوط به این پروژه و دانشجوی دکتری گروه مهندسی عمران و محیط‌زیست در دانشکده مهندسی و علوم کامپیوتر می‌گوید: «استفاده از نانومواد به‌عنوان یک رویکرد پایدار و امیدوارکننده مطرح شده است. این مقاله با بررسی و تحلیل بین ۳۰ تا ۵۰مطالعه در این زمینه، تصویر جامعی از وضعیت فناوری‌های نانو در پاسخ به نشت نفت در مناطق ساحلی ارائه می‌دهد. همچنین پیشنهادت خود را مطرح کرده و شکاف‌های تحقیقاتی بین استفاده از نانومواد در آزمایشگاه و کاربردهای عملی آن‌ها در دنیای واقعی را شناسایی می‌کنیم.» بی» اضافه می‌کند که نانومواد به‌طور گسترده برای مقابله با نشت نفت در دریاها مطالعه شده، اما تمرکز او به‌طور خاص بر پاکسازی خطوط ساحلی است. او تخمین می‌زند که بیش از ۹۰درصد مقالاتی که بررسی کرده‌اند، صرفاً مبتنی بر کارهای آزمایشگاهی بوده و هنوز برای استفاده در محیط‌های واقعی آماده نشده‌اند.

آنطور که «مه‌ر» در گزارشی نوشته؛ ویژگی‌های منحصربه‌فرد نانومواد می‌تواند به بهبود روش‌های مختلف پاکسازی کمک کند. این روش‌ها شامل عوامل شست‌وشوی سطحی، مواد پراکنده‌کننده، جاذب‌ها و زیست‌پالایی می‌شود. هر روش نقاط قوت و ضعف خود را دارد که می‌توان با استفاده از نانومواد آن‌ها را بهبود بخشید. به‌عنوان مثال، جایگزینی مواد فعال سطحی مصنوعی و حلال‌های آلی با نانومواد زیستی، نه تنها در حذف نفت بسیار مؤثر بوده، بلکه مواد سمی کمتری تولید می‌کند که می‌تواند به زیست‌توده‌های ساحلی آسیب برساند. نانومواد مبتنی بر خاک رس می‌توانند ذرات نفت را در یک آمولوسیون تثبیت کند که این امر منجر به ایجاد سطح بزرگتری برای رشد باکتری‌های نفت‌خوار شده و فرآیند حذف نفت را تسریع می‌کند. در جاذب‌هایی مانند آثر وژل‌ها یا فوم‌ها، نانومواد می‌تواند با استفاده از سطح بزرگ و تعداد زیاد محل‌های جذب، حذف نفت از آب را از طریق جذب سطحی یا ترکیبی از این دو بهبود بخشد. در نهایت، آن‌ها می‌توانند برای تسریع زیست‌پالایی نیز استفاده شوند. زیست‌پالایی روشی است که در آن از میکروارگانیسم‌ها برای تجزیه آلاینده‌های مضر مانند نفت به مواد کم‌ضرر یا بی‌ضرر استفاده می‌شود.

بر پایه فناوری نانو برای تمیز کردن و پاکسازی آب تنها در چند سال اخیر توسعه یافته است. روش‌ها بر پایه فناوری نانو برای حذف آلودگی‌های نفتی و جداسازی از آب موضوع مهمی است. نشت‌های نفتی در طی استخراج، فرآوری و انتقال آن غیر قابل اجتناب است و می‌تواند منجر به تأثیرات بزرگ و متفاوت از آلودگی‌های کوچک خاک و آب دریا تا بلایای عظیم شود.

محصولات نفتی آلوده‌کننده دریا

صدها نوع ترکیب می‌توانند در نفت حضور داشته باشند. هر نوع نفت خام شامل ۲۰۰ تا ۳۰۰نوع ترکیب مختلف است. حدود ۵۰-۹۸درصد از ترکیبات نفتی به هیدروکربن‌ها مربوط است که عمدتاً آلکان‌ها (پارافین‌ها) (به شکل گاز، مایع یا جامد با سفتی نسبتاً پایین و زیست تخریب‌پذیر، سیکلوآلکان‌های با ۵ تا ۱۶اتم کربن در هر حلقه (پایدار و با زیست تخریب‌پذیری کم)، ترکیبات آروماتیک (۲۰ تا ۲۴درصد نفت) مثل ترکیبات فزار (بنزن، تولوئن، زایلن)، ترکیبات دوحلقه‌ای مثل نفتالن، ترکیبات سه‌حلقه‌ای (آنتراسین، فنانترن) و ترکیبات چندحلقه‌ای (پیرن) است. علاوه بر هیدروکربن‌ها، میزان ترکیبات سولفوری و اسیدهای چرب و ترکیبات نیتروژنی و نیز آتاندیوم و نیکل به ۱۰درصد می‌رسد. در طی استخراج و فرآوری نفت به‌ویژه در مکان‌های تصادفی، مخلوط فازهای آب، نفت و مواد جامد تفکیک‌شده می‌تواند مشکلات جدی برای محیط‌زیست فراهم آورد.

براساس گزارش آژانس حفاظت از محیط‌زیست ایالات

متحده، آلودگی‌های ناشی از نفت، شامل هیدروکربن‌های آلیفاتیک (متان) و آروماتیک (بنزن، تولوئن، اتیل بنزن، زایلن‌ها و ترکیبات آروماتیک چندحلقه‌ای)، مخلوط آن‌ها (سوخ‌های دیزلی)، سولفید هیدروژن، فلزات (کروم، سرب، جیوه، روی و غیره)، اکسیدهای نیتروژن، دی‌اکسید گوگرد و ترکیبات آلی فرار، اغلب، کارسینوژن‌های بالقوه، مواد انفجاری و مضر برای دستگاه تنفسی، قلب و سیستم عصبی مرکزی است. همچنین نشت گاز طبیعی، حفاری، فعالیت ماشین‌آلات سنگین، معادن زغالسنگ، سبالات محرک، سوخت دیزل و دود ناشی از سوخت گاز طبیعی از منابع عمده آلودگی هستند. آلودگی‌های رادیواکتیوی نیز ممکن است رخ دهد.

وضعیت آلودگی نفتی خلیج فارس و دریای خزر
حدائق از ۶۰سال پیش، با افزایش قابل ملاحظه آلودگی محیط‌زیست به‌ویژه توسط مواد نفتی، جامعه جهانی و سازمان‌های بین‌المللی تلاش‌های بی‌سابقه‌ای را برای کاهش آلودگی محیط‌زیست آغاز کرده‌اند که نتیجه آن تنظیم

«روزنامه دریایی سرآمد» گزارش می‌دهد

«نانومواد» برای پاکسازی در سواحل از آلودگی نفتی

۲۰۰کنوانسیون بین‌المللی زیست محیطی است. منظور از آلودگی نفتی، آلوده‌شدن محیط‌زیست به مواد نفتی ناشی از اتفاقات یا سوانحی است که محیط‌زیست دریایی یا خطوط ساحلی یا منافع مربوط به یک یا چند کشور را مورد تهدید قرار می‌دهد. تأثیر آلودگی نفتی در منطقه دریایی خلیج فارس که بیش از ۴۰درصد ذخایر نفتی جهان را داراست و به‌عنوان یک دریای نیمه‌بسته به‌شمار می‌آید، بیشتر از سایر مراکز تولید نفت جهان است. در اثر ریزش مواد نفتی حاصل از اکتشافات و استخراج نفت در آب‌های خلیج فارس سالانه معادل یک‌میلیون و دویست هزار بشکه آلودگی نفتی ایجاد می‌شود. (روزانه ۳۳۰۰بشکه نفت). به همین دلیل است که آب‌های خلیج فارس با ۲۷برابر آلودگی بیشتر در مقایسه با آب‌های آزاد جهان نام آلوده‌ترین محیط‌زیست آبی را به خود اختصاص داده است.

از طرف دیگر، در دریای خزر نیز بیش از ۱۰۰۰حلقه چاه نفت و ۱۰۰اسکوی نفتی عمدتاً متعلق به جمهوری آذربایجان فعال هستند که آلودگی نفتی زیادی از حوضچه‌های نفتی آذربایجان وارد دریای خزر می‌شود. بنابر برآوردهای انجام‌شده در یک تحقیق پژوهشی مشاهده می‌شود که الزام شرکت‌ها و پیمانکاران بهره‌بردار به رعایت مقررات زیست‌محیطی و رفع آلودگی در کاهش آلودگی نفتی مؤثر بوده‌اند. در این راه هر دو بخش دولت و صنعت در کاهش خطرات مربوط به آلودگی‌های نفتی وارد اوضاع قوانین و آیین‌نامه‌های اجرایی نقش مهمی دارند. برنامه‌های اجرایی و حفاظتی در صنایع برای کاهش حوادث منجر به آلودگی‌های نفتی شامل برنامه‌های آموزش کامل برای خطرات مربوط به خطاهای انسانی است.

چالش بزرگ آلودگی برای دریا‌های جهان

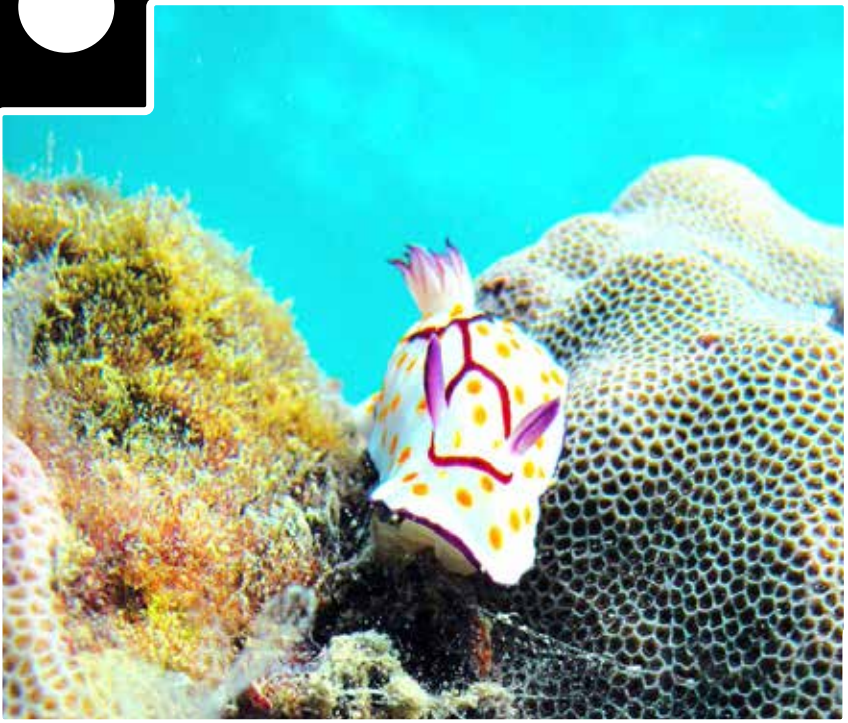
آلاینده‌های نفتی یکی از جدی‌ترین معضلات زیست‌محیطی هستند که آب‌های سطحی و زیرزمینی را تحت تأثیر قرار می‌دهند. این آلاینده‌ها می‌توانند از منابع مختلفی مانند نشت نفت از تانکرها، فعالیت‌های صنعتی، حوادث نفتی و تخلیه غیرقانونی مواد نفتی وارد آب‌ها شوند. آلاینده‌های نفتی نه تنها به محیط‌زیست آسیب می‌رسانند، بلکه می‌توانند به سلامت انسان‌ها و حیات وحش نیز ضرر برسانند. بنابراین، یافتن روش‌های موثر برای رفع آلاینده‌های نفتی از آب‌های آلوده و همچنین استفاده از پکیج تصفیه فاضلاب صنعتی جهت از بین بردن آلودگی‌های آب، بسیار حائز اهمیت است.

حذف آلاینده‌های نفتی از آب آلوده یکی از چالش‌های بزرگ زیست‌محیطی است که نیازمند استفاده از روش‌های متنوع و کارآمد است. هر یک از روش‌های فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی دارای مزایا و معایب خاص خود هستند و انتخاب روش مناسب بستگی به شرایط محیطی و نوع آلودگی دارد. با پیشرفت‌های تکنولوژیکی و تحقیقات بیشتر، انتظار می‌رود روش‌های جدید و کارآمدتری برای رفع آلودگی نفتی توسعه یابد که به حفاظت از محیط‌زیست و بهبود کیفیت آب‌های آلوده کمک کند.

یکی از مسائل بسیار مهم در آلودگی‌های نفتی تمرکز بر روش‌های جلوگیری از آلودگی نفتی، روش‌های کنترل و پاکسازی آلودگی نفتی است. سیستم یکپارچه شامل طرح‌های اقتضایی و مقابله با آلودگی‌های نفتی، می‌تواند باعث سرعت بخشیدن در مقابله با آلودگی‌های نفتی به‌طور مشخص شود و شدت اثرات سوء در رابطه با آلودگی‌های نفتی را کاهش دهد. هدف طرح اقتضایی و مقابله با آلودگی نفتی، هماهنگ‌سازی تمامی جنبه‌های مربوط به وقوع آلودگی نفتی است که این طرح شامل توقف جریان آلودگی نفتی، جمع‌آوری مواد نفتی و پاکسازی آلودگی نفتی است. بنابراین راه‌حل مؤثر در مقابله با آلودگی‌های نفتی، آماده‌سازی در برابر حوادث غیرمنتظره نفتی و توانایی انجام اقدام متقابل در سخت‌ترین شرایط است.

بدون شرح

قاب دوربین

عکس: اصغر بشارتی

بدون شرح...

فردیاعزیزی - اقتصاد سرآمد